

ผลของการประยุกต์ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรคต่อพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพ
ในกลุ่มเสี่ยง โรคความดันโลหิตสูง กองทัพอากาศ

เรืออากาศเอกหญิงบุญชู เหลิมทอง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์)

สาขาวิชาเอกการพยาบาลสาธารณสุข

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2553

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

Copyright by Mahidol University

ผลของการประยุกต์ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรค ต่อพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพในกลุ่มเสี่ยงโรคความดันโลหิตสูง กองทัพอากาศ

EFFECTS OF THE PROTECTION MOTIVATION THEORY APPLICATION ON HEALTH PROMOTION BEHAVIOR AMONG HYPERTENSION RISK GROUP, ROYAL THAI AIR FORCE

เรืออากาศเอกหญิงบุญชู เหลิมทอง 5037023 PHPH/M

วท.ม. (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกการพยาบาลสาธารณสุข

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: ทศนีย์ รวีวรกุล, ประ.ด., สุวัฒน์ ศรีสรลัตร์, ประ.ด.

บทคัดย่อ

การศึกษาที่ทดลองครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบผลของการประยุกต์ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรค ต่อพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพ ในกลุ่มเสี่ยงโรคความดันโลหิตสูงกองทัพอากาศ กลุ่มตัวอย่างมีทั้งสิ้น 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบกลุ่มละ 30 คน ตามเกณฑ์การคัดเลือก โดยที่ทั้งสองกลุ่มมีลักษณะงานที่คล้ายคลึงกัน ได้รับบริการทางการแพทย์เหมือนกัน แต่กลุ่มทดลองจะได้รับกิจกรรมเพิ่มเติมตามโปรแกรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและดำเนินการตามแผนกิจกรรม กิจกรรมดังกล่าวประกอบด้วย (a) การให้ความรู้เกี่ยวกับโรคความดันโลหิตสูง ผลของการป่วยเป็นโรคความดันโลหิตสูงในระยะยาว ซึ่งจะทำให้กลุ่มทดลองเพิ่มการรับรู้ความรุนแรงและการรับรู้โอกาสเสี่ยงโรคความดันโลหิตสูง (b) ฝึกให้กลุ่มทดลองรู้จักการเลือกรับประทานอาหารและการออกกำลังกายที่เหมาะสมกับตนเอง (c) กิจกรรมเสริมสร้างสมรรถนะของตนเอง (d) เพิ่มความตั้งใจในการปฏิบัติพฤติกรรม โดยการให้กลุ่มทดลองบันทึกพฤติกรรมการเลือกรับประทานอาหาร การออกกำลังกายและการผ่อนคลายความเครียดในคู่มือสุขภาพ โดยผู้วิจัยรวบรวมเพื่อประเมินและสะท้อนความเหมาะสมหรือไม่เหมาะสมของพฤติกรรมดังกล่าวทุกสัปดาห์ วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน, t-test และ paired t-test เพื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยด้าน การรับรู้ความรุนแรง การรับรู้โอกาสเสี่ยงของโรคความดันโลหิตสูง ความคาดหวังความสามารถของตนเอง ความคาดหวังในประสิทธิผลของการปฏิบัติพฤติกรรม ความตั้งใจที่จะปฏิบัติพฤติกรรม และพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพเพื่อป้องกันโรคความดันโลหิตสูง ก่อนการทดลอง หลังการทดลองสัปดาห์ที่ 4 และหลังการทดลองสัปดาห์ที่ 8 ภายในกลุ่มและระหว่างกลุ่ม พบว่าหลังการทดลองกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยในแต่ละด้านสูงกว่าก่อนการทดลองและสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$)

ผลการวิจัยครั้งนี้สนับสนุนการประยุกต์ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรคในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพในกลุ่มเสี่ยงโรคความดันโลหิตสูง นอกจากนี้โปรแกรมนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในหน่วยงานอื่นๆเพื่อลดพฤติกรรมเสี่ยงต่อโรคความดันโลหิตสูงได้ต่อไป

คำสำคัญ: แรงจูงใจเพื่อป้องกันโรค / พฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพ / กลุ่มเสี่ยงโรคความดันโลหิตสูง

EFFECTS OF THE PROTECTION MOTIVATION THEORY APPLICATION ON
HEALTH PROMOTION BEHAVIOR AMONG HYPERTENSION RISK GROUP,
ROYAL THAI AIR FORCE

FLIGHT LIEUTENANT BOONCHOO LEAMTONG 5037023 PHPH/M

M.Sc. (PUBLIC HEALTH) MAJOR IN PUBLIC HEALTH NURSING

THESIS ADVISORSY COMMITTEE : TASSANEE RAWIWORRAKUL, Ph.D.;

SUWAT SRISORRACHATR, Ph.D.

ABSTRACT

This quasi-experimental study was designed to examine the effects of the Protection Motivation Theory application program on health promotion behavior for hypertensive risk group, Royal Thai Air Force. Sixty participants were equally assigned into two groups, an experimental group and a comparison group. Both groups received traditional health education on hypertension, but the experimental group received an additional Protection Motivation Theory application program provided by the researcher . This intervention program included: (a) information regarding the health effects from prolonged high blood pressure to raise the perception of the severity and susceptibility to hypertension, (b) practice selecting food for consumption and performing preferred exercises, (c) the promotion of self-efficacy, and (d) enhancement of the commitment to practice by using a weekly self-recorded handbook with feedbacks from the researcher to empower participants' confidence to perform. Descriptive statistics, arithmetic mean, standard deviation, t –test, and paired t- test were employed to assess perceived severity, susceptibility, response efficacy, self-efficacy, protection motivation, and prevention behaviors before the intervention started, at the fourth week, and at the eight week of the intervention. Results indicate that the experimental group had a significantly higher mean score on perceived severity, susceptibility, response efficacy, self-efficacy, protection motivation, and prevention behaviors than before the intervention and than those in the comparison group ($p < .05$).

These findings support the Protection Motivation Theory application program which could bring positive changes in prevention behaviors for hypertensive risk individuals. Therefore, this program could be further applied to other work places to reduce hypertension risk behaviors.

KEY WORDS: PROTECTION MOTIVATION THEORY / HEALTH PROMOTION
BEHAVIOR / HYPERTENSION RISK GROUP

203 pages